

СЕКЦІЯ 1

ОРІЄНТАЦІЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ЕКОНОМІК НА СТІЙКЕ ГЛОБАЛЬНЕ ЗРОСТАННЯ ТА МІНІМІЗАЦІЯ БОРГОВОГО НАВАНТАЖЕННЯ

ЮЛІЯ ГУРИШ

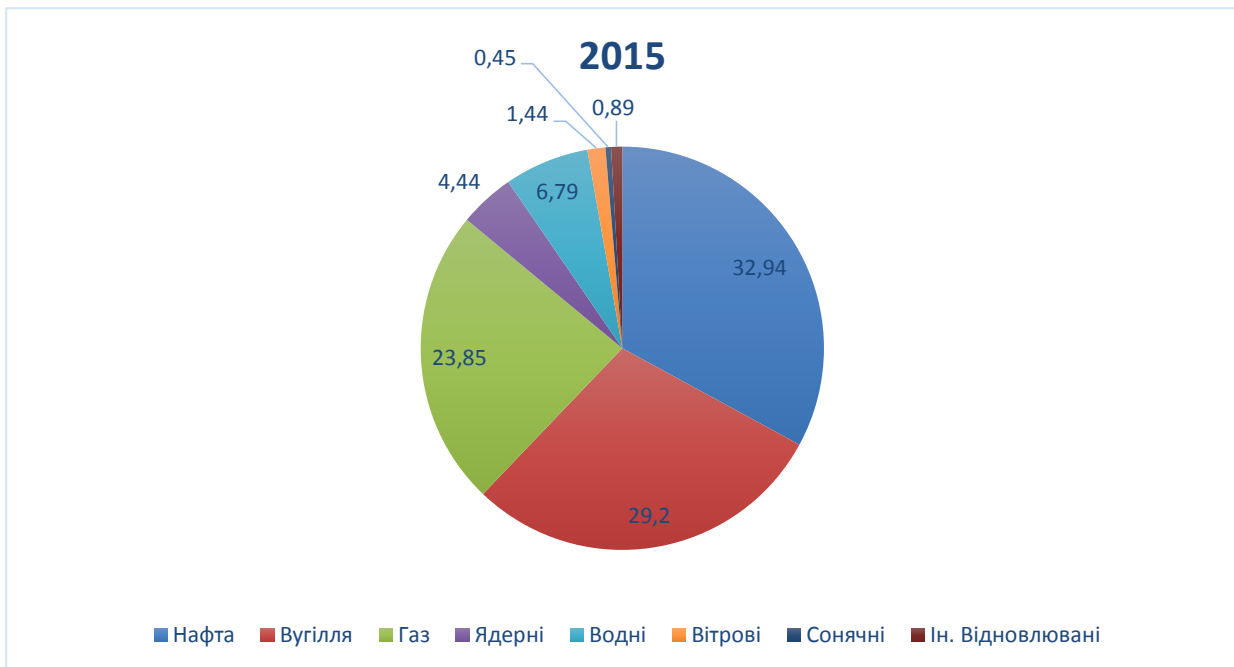
СТРАТЕГІЯ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ У СФЕРІ КЛІМАТУ ТА ЕНЕРГЕТИКИ

Клімат та енергетика є істотно важливими компонентами існування та життєдіяльності держав. Без струму важко уявити стабільну роботу підприємств, які забезпечують населення всім необхідним: продуктами харчування, транспортом, світлом, теплом і тд. Енергія виробляється за допомогою невідновних (вугілля, газ, нафта та атомна енергія) або відновних ресурсів (енергія сонця, вітру, води та біомаси), що робить її залежною від кліматичних умов країни, в якій її формують.

До кінця ХХ – початку ХХІ століття людством використовувалися здебільшого невідновні джерела енергії. Наймасштабніше у світі виробляють енергію з нафти. Міжнародною Асоціацією Енергетики було визначено, що станом на 2016 рік, попит на нафту і рідке паливо становить 96 мільйонів барелів на добу – тобто понад 35 мільярдів барелів на рік. За підрахунками, у 2015 році виробництво сягнуло в середньому понад 97 мільйонів барелів на день. [1]

Таке масове виробництво енергії не могло не залишити згубного впливу на екологію світу в цілому. Протягом останнього століття відбулися негативні зміни в кліматі планети, спричинені шкідливими викидами вуглекислого газу в атмосферу: забруднення повітря, зміна самого клімату, що, як наслідок, приведе до перебудови всіх геосистем та інших проблем. Тому уряди провідних розвинених країн почали боротьбу за покращення екологічної ситуації світу. Для цього було підписано Кіотський протокол, який обмежує викиди в атмосферу парникових газів, та ряд інших угод, згідно з якими держави зобов'язуються запроваджувати інноваційні методи виробництва енергії.

Попри всі старання світових лідерів, неможливо негайно запустити інноваційні методи виробництва енергії. Проте, варто враховувати і збільшення попиту на паливо. Нижче наведена Діаграма 1, яка показує співвідношення кожного енергетичного ресурсу до всієї спожитої енергії у світі. Вона визначає, який ресурс є фаворитом у виробництві струму. З діаграми видно, що основною сировиною для виготовлення енергії є нафта. А використання невідновних ресурсів перевищує використання відновних аж у 10 разів.

Діаграма 1. Світове споживання енергетичних ресурсів, %. [2]

Європейський Союз імпортує близько 53% необхідної енергії, витрачаючи на це понад 400 мільярдів євро щороку. Тому енергетична стратегія ЄС потребує значних покращень. Вона розробляється вищим органом виконавчої влади – Європейською Комісією. У 2015 році в Брюсселі відбулася презентація нового проекту ЄС – Енергетичного союзу. Його стратегія фокусується на таких п'яти взаємозалежних напрямках:

- енергетична безпека, солідарність та взаємна довіра;
- внутрішній енергетичний ринок;
- енергоефективність як шлях до помірному споживанню економіки;
- декарбонізація енергетичного сектору;
- дослідження, інновації та конкурентоспроможність. [3]

Задля втілення в життя кожного з напрямків ЄС розробив відповідний план заходів, що допоможе реалізувати проект вже протягом наступного десятиліття. Європейська комісія щороку визначає одну конкретну державу в Енергетичному Союзі для вирішення її основних проблем.

Вдосконалення енергетичної безпеки ЄС полягає у диверсифікації власних джерел енергії країнами-членами, пошуку щонайменше трьох їх постачальників, покращенні інфраструктури для їх постачання. Для реалізації цієї мети створюються спеціальні газотранспортні вузли у Середземноморському регіоні та Південно-Східній Європі для збільшення використання скрапленого газу, щоб зменшити витрати на його зберігання. Досі такі унікальні вузли були тільки у Нідерландах та Австрії. Завдяки правильно сформованій європейській енергетичній мережі споживачі зможуть заощаджувати до 40 мільярдів євро на рік. [4]

Такі заходи здійснюють згідно з вимогами Всесвітньої організації торгівлі для досягнення конкуренції між постачальниками енергетичної продукції, а також покращення її якості та доступності.

Сутність внутрішнього енергетичного ринку пояснюється збагаченням відновлюваних джерел енергії та способу їх постачання. Такі проекти не є прибутковими, проте варті досліджень та запроваджень. Їх важливість полягає у незалежності від невідновних джерел енергії, що дасть надзвичайну перевагу у майбутньому. Розвиток технологій та інновацій забезпечить ЄС прибутковими вітровими, водними та сонячними фермами, які зможуть повністю забезпечити країн-членів електроенергією.

За звітами Європейської Комісії, енергетичні ресурси ЄС розподіляються неефективно – найбільший відсоток ресурсів використовується для обігріву та охолодження будівель, 75% з яких не є енергоефективними. Тому, згідно зі стратегією про енергоефективність, був розроблений план вдосконалення споруд для вирішення цієї проблеми.

Декарбонізація полягає у зменшенні викидів парникових газів на 40% до 2030 року. Всі дослідження фінансуються фондами ЄС. Використання відновлюваних джерел енергії та біопалива, електрифікація транспорту є способами досягнення декарбонізації.

Попри те, що енергетична галузь потребує величезних інвестицій у мільярди євро, Європейська Комісія планує продовжити запровадження інновацій та збільшити використання відновних джерел енергії на 27%. [3] Реалізація стратегії ЄС не тільки покращить екологію та якість енергії, але і зробить її доступнішою для споживача.

Література

1. *International Energy Agency. Oil [Електронний ресурс] / International Energy Agency. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.iea.org/about/faqs/oil/>.*

2. *World Energy Council. World Energy Resources 2016 [Електронний ресурс] / World Energy Council. – 2016. – Режим доступу до ресурсу: <https://www.worldenergy.org/wp-content/uploads/2016/10/World-Energy-Resources-Full-report-2016.10.03.pdf>.*

3. *Тиждень.іа. Стратегія енергетичного союзу ЄС: факти та цифри [Електронний ресурс] / Тиждень.іа. – 2015. – Режим доступу до ресурсу: <http://tyzhden.ua/News/130689>.*

4. *Регіональні перетворення у світовому та українському вимірах: Моногр. / за наук. ред. д.е.н., проф. А. І. Крисоватого та д.е.н., проф. Є. В. Савельєва / Є. В. Савельєв, В. Є. Куриляк, Є. Ю. Куриляк, Г. Ф. Смалюк. – Тернопіль: ТНЕУ, 2016.*